

17 257

Assemblee van de West-Europese Unie

Nr. 35

VERSLAG VAN DE 46STE ZITTING (TWEEDE DEEL) VAN DE ASSEMBLEE VAN DE WEST-EUROPESE UNIE.

Vastgesteld 6 februari 2001

De Assemblee van de West-Europese Unie heeft van 4–7 december 2000 te Parijs vergaderd. De delegatie uit de beide Kamers der Staten-Generaal vestigt de aandacht op de volgende rapporten die werden behandeld en de daarbij behorende aanbevelingen¹.

A. Politieke zaken

1. De tenuitvoerlegging van het Gemeenschappelijke Europese Veiligheids- en Defensiebeleid en de toekomstige rol van de WEU, doc. 1720, aanbeveling 678.
Het onderwerp werd ingeleid door de rapporteur de heer Marshall (Verenigd Koninkrijk).
2. Rusland en de Europese veiligheid, doc. 1722, aanbeveling 677.
In het debat over dit onderwerp werd het woord gevoerd door de heer **Blaauw** (VVD) als rapporteur.

In het debat betoogde de heer Blaauw dat het onderliggende rapport weliswaar omvangrijk was, maar in feite toch te kort. Het rapport is een start van een continue betrokkenheid van de Assemblee bij de ontwikkelingen in Rusland. Rusland is onderdeel van Europa in vele opzichten. Rusland is ook gelet op de militaire capaciteit een belangrijke factor voor de Europese Unie als het gaat om een gemeenschappelijk veiligheidsbeleid, maar eveneens een partner bij vredesoperaties buiten Europa. Rusland dient niet als een tegenstander te worden gezien. Ook in Rusland gaan de gedachten dezelfde kant op gelet op de resultaten van de EU–Rusland top van 30 oktober 2000.

De EU en Rusland erkennen beide dat Rusland in een crisis verkeert. Rusland's positie is in het voorgaande decennium verzwakt. De strijdkrachten zijn teruggebracht en hebben posities in bepaalde gebieden opgegeven. De zuidflank van Rusland is van belang voor de Europese veiligheid; deze wordt bedreigd. De oostgrens is op het ogenblik rustig maar ligt onder druk van bewegingen in het zuiden. President Poetin is zich bewust van de vele problemen in zijn land en de noodzaak om oplossingen te vinden. Een herstructurering van de

¹ De in dit verslag genoemde documenten en overige stukken die betrekking hebben op deze plenaire vergadering zijn verkrijgbaar op de griffie interparlementaire betrekkingen.
Internet: <http://www.weu.int>.

machtsverhoudingen streeft hij na. Voorts zal er nog verder worden gesneden in de kosten van de strijdkrachten. Een uitgebreider herstructurering zal volgen. Rusland verdient volgens de rapporteur daarvoor de steun van het Westen.

3. Internationale ordehandhaving in Zuid-Oost Europa, doc. 1721, aanbeveling 683.
Het onderwerp werd ingeleid door Lord Pononby (Verenigd Koninkrijk).
4. De verklaring van Marseille, doc. 1714 en 1727, opinie 37.
De heer **Blaauw** voerde van de kant van de Nederlandse delegatie het woord. Hij benadrukte dat de verklaring van Marseille een verslechtering laat zien in de transparantie van het Europese defensiebeleid. Dit is een gouvernementele zaak; van co-decisie van de kant van het EP is geen sprake. Een directie relatie van het EP, zoals nationale parlementen die hebben, is er niet en zal hoogstens weer aan de orde zijn bij de volgende IGC in 2003 of 2004.
Ondertussen speelt zich op intergouvernementeel niveau van alles af dat niet in zijn totaliteit door nationale parlementen gecontroleerd kan worden. Na de verklaring van Marseille, en hoogstwaarschijnlijk ook die van Nice, is er sprake van een vergroot deficit op het gebied van het Europese Veiligheids- en Defensiebeleid. Een transparant democratisch Europees Veiligheids- en Defensiebeleid is een eerste voorwaarde. Zolang niet een ander forum is aangewezen, is in dit verband nog een belangrijke functie te vervullen door de WEU.

B. Defensieaangelegenheden

1. Het vormen van middelen en slagkracht voor crisismanagement onder een gemeenschappelijk Europees Veiligheids- en Defensiebeleid, doc. 1715, aanbeveling 674.
Het rapport werd ingeleid door de rapporteur, de heer Rapson (Verenigd Koninkrijk).
2. Nucleaire wapencontrole – de punten en vooruitzichten van belang voor de gemeenschappelijke Europese Veiligheids- en Defensiepolitiek, doc. 1716, aanbeveling 675.
Van Nederlandse zijde werd bij dit debat het woord gevoerd door de heer **Blaauw** (VVD). De heer Blaauw benadrukte dat de publieke opinie een andere is geworden dan 10 jaar geleden. Niet negatiever, noch positiever, maar anders. Toch is het Non-proliferatieverdrag niet af. India staat nog steeds geen controle toe, noch van zijn civiele, noch van zijn militaire nucleaire mogelijkheden. Proliferatie is er nog steeds. Hij wees op het leveren van civiele nucleaire technologie van Rusland aan India. Een belangrijk onderwerp is dat van de NMD (National Missile Defence). De Europeanen, niet zelf hierbij betrokken, moeten van Amerika en Rusland kunnen verwachten, dat zij niet alleen unilaterale opmerkingen maken, maar ook in gezamenlijkheid zullen optreden.
De heer Blaauw benadrukte tot slot het belang van TBMB (Theatre Ballistic Missile Defence) voor het opereren van een snelle interventiemacht op een afstand van 2000 km. van Europa. Samenwerking binnen WEU en EU is wenselijk.
3. Reservisten: de nieuwe situatie ontstaan door de voorkeur voor het hebben van beroepsmilitairen, doc. 1712, aanbeveling 676.
Het rapport werd ingeleid door de rapporteur de heer Townend (Verenigd Koninkrijk).

C. Technologie en ruimtevaart

1. De gevolgen van fusies in de Europese defensie-industrie doc. 1719, aanbeveling 679.
Het rapport werd ingeleid door de rapporteur de heer Kolb (Duitsland).
2. De kloof in onderzoek en technologie op het gebied van defensie tussen Europa en de VS, document 1718, aanbeveling 681.
Het rapport werd ingeleid door de rapporteur de heer Arnau Navarro (Spanje).

Van Nederlandse zijde merkte de heer **Cherribi** op dat het rapport werd onderschreven door zowel Van Aarsten als Jospin in hun bijdragen tot de assemblee. Uit het rapport wordt duidelijk dat voorzichtigheid betracht dient te worden in de relatie met de VS. Samenwerking tussen Europese landen in de aanwezigheid van Amerikaanse superioriteit is essentieel.

3. Transatlantische samenwerking op het gebied van anti-raket verdediging, doc. 1717, aanbeveling 680.
Het bovengenoemde rapport werd ingeleid door de rapporteur de heer Atkinson (Verenigd Koninkrijk).

Van Nederlandse zijde werd het woord gevoerd door de heer **Duivesteijn**. Hij benadrukte dat het vraagstuk van de NMD in een breed perspectief diende te worden gezien. De informatie die tijdens een werkbezoek aan de VS is verkregen was van niveau; de informanten waren gelijk gestemd in hun informatie. Toch, zo zei hij, bestaan ook in de VS discussies over NMD. Het zou goed zijn geweest als er van de kant van de VS over de twijfels die er bestaan meer openheid zou zijn betracht. De argumenten voor een NMD-systeem (dreiging vanuit Noord-Korea, Iran en Irak) dienen goed gewogen te worden. Het is niet uitgesloten dat de VS terzake een nogal naar binnen gekeerde politiek voert.

De assemblee van de West-Europese Unie dient haar bezorgdheid te uiten over de ontwikkeling van een NMD-programma en de mogelijkheid van een nieuwe wapenwedloop. Een NMD-systeem zou alleen ontwikkeld mogen worden door de VS in samenwerking met de NATO, Rusland en eventuele andere partijen.

D. Relaties met parlement en het publiek

1. Instellingen op het gebied van veiligheids- en defensieresearch, Deel II: de positie in de geassocieerde lidstaten, doc. 1723, aanbeveling 682.
Dit onderwerp werd ingeleid door de rapporteurs Pourtaud (Frankrijk) en Todorov (Bulgarije).
2. Sub-regionale organisaties in Europa en hun parlementaire dimensie Deel I: Centraal en Zuid-Europa.
Het rapport werd ingeleid door de rapporteurs Agudo Cardoso (Spanje) en Akgönenç (Turkije), doc. 1724, resolutie 104.

Voorts voerden in de Assemblee het woord:

De heer Solana, Secretaris-Generaal van de WEU en Hoge Vertegenwoordiger voor het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid van de Raad voor de Europese Unie. Hij beantwoordde o.a. vragen van de heer **Van der Linden**.

Deze was het niet met de Secretaris-Generaal eens dat er inzake Kosovo geen sprake zou zijn geweest van een democratische deficit.

Hij vroeg voorts naar de positie van de functie van de Secretaris-Generaal in relatie tot de Europese Commissie en een Europees Veiligheids- en Defensiebeleid. Tot slot vroeg hij waarom de Europese Unie niet accepteert dat het acquis van de West-Europese Unie geldt voor de leden die toetreden tot de West-Europese Unie.

De heer Van Aartsen, die het komende WEU-voorzitterschap vertegenwoordigde. Hij beantwoordde o.a. vragen van de heren **Van der Linden** en **Cherribi**.

De heer Cherribi stelde vast dat de uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling van alle Europese landen te samen achterblijven bij die van de VS. Is Nederland van plan deze uitgaven hoog op de politieke agenda te zetten gelet op het feit dat Nederland het voorzitterschap zal bekleden in de eerste helft van 2001?

De heer Van der Linden vroeg om opheldering over de opmerkingen van de minister over het (voort)bestaan van het Comité van Ministers. Hij had kennis genomen van het idee om een aantal activiteiten van de WEU over te hevelen naar agentschappen bij de Europese Unie. Hierdoor ontstaat een parlementair deficit. Hij vroeg de minister of zijn opmerkingen zo verstaan moeten worden dat hij een soort voorloper van een Europese senaat voor het veiligheidsbeleid voorstelt.

De heer Jospin, de Eerste Minister van Frankrijk.

De heer Eggleton, minister van Defensie van Canada. Hij beantwoordde o.a. vragen van de leden **Cherribi** en **Blaauw**.

De heer Cherribi vroeg wat men in Canada dacht over het concept van een Europese defensie-identiteit en of hij nader wilde ingaan op zijn opmerking over Canada's beperkte rol binnen de NAVO.

De heer **Blaauw** stelt dat er momenten zijn waarop je over NMD buiten de NATO zou moeten praten. Er is ook de mogelijkheid dat men rekening moet houden met de rol van Theatre Ballistic Nuclear Weapons. Zou Canada daarin participeren?

De voorzitter van de delegatie,
Blaauw

De griffier van de delegatie,
Bellekom